

ความก้าวหน้าการขับเคลื่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) สู่การปฏิบัติ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๕

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เดินหน้าขับเคลื่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมผ่านกระบวนการแปลงแผนสู่การปฏิบัติในระดับต่างๆ ยึดหลักการพัฒนาพื้นที่ ภารกิจ และการมีส่วนร่วม และให้จังหวัดเป็นพื้นที่ดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนา โดยใช้คู่มือขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 เป็นเครื่องมือสร้างความรู้ความเข้าใจและการดำเนินงานเชิงบูรณาการกับทุกภาค ในช่วงที่ผ่านมา สศช. ได้จัดประชุมระดมความคิดเห็นภาคส่วนต่างๆ เพื่อร่วมกันกำหนดประเด็นและแนวทางขับเคลื่อนแผนให้ไปในทิศทางที่มุ่งสู่จุดหมายเดียวกัน รวมทั้งสร้างความร่วมมือกับเครือข่าย/กลไกที่มีอยู่ทั้งระดับชาติ กระทรวง และพื้นที่ เพื่อผลักดันแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ สู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง

ทั้งนี้ การขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ สู่การปฏิบัติ สศช. ได้แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ภายใต้คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (กก.สศช.) เป็นกลไกขับเคลื่อนแผนฯ มี ดร. ณรงค์ชัย อัครเศรณี เป็นประธาน โดยในปีงบประมาณ ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นปีแรกของการประกาศใช้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ได้ดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

๒.๑ การจัดทำคู่มือการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ที่นำเสนอจุดมุ่งหมายของการขับเคลื่อนแนวทาง และขั้นตอน พร้อมทั้งตัวอย่างการแปลงสู่การปฏิบัติทั้งในระดับภาพรวมของสังคม ประเด็นการพัฒนาสำคัญ ประเด็นตามนโยบายรัฐบาลที่เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ รวมทั้งบทบาทภาคี ขณะนี้ คู่มือดังกล่าว อยู่ระหว่างปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและเพิ่มตัวอย่างการขับเคลื่อนลงสู่ระดับพื้นที่ที่แสดงถึงการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ ตั้งแต่ระดับนโยบายลงสู่ระดับปฏิบัติ และจะจัดพิมพ์ให้มีรูปแบบ เนื้อหา และการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย สามารถอธิบายขั้นตอนการแปลงแผนสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อให้ภาคส่วนต่างๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง

๒.๒ การประชุมกับผู้แทนหน่วยงานกลาง ประกอบด้วย สำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อร่วมบูรณาการแนวทางการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ผลการหารือ สศช. และหน่วยงานกลาง จะร่วมกันดำเนินการดังนี้ (๑) บูรณาการและจัดทำตัวชี้วัดร่วมระหว่างหน่วยงาน และสนับสนุนให้จังหวัดเป็นจุดประสานการพัฒนา (๒) ปรับการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาสำคัญของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ และ (๓) บูรณาการการติดตามประเมินผลการพัฒนาประเทศกับระบบการประเมินผลภาครัฐแบบบูรณาการ สศช. จะจัดประชุมหารือกับหน่วยงานกลางแต่ละหน่วยเป็นระยะ อาทิ สำนักงบประมาณ สำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อผลักดันแนวทางที่กำหนดไว้ต่อไป

๒.๓ การประชุมกับผู้แทนภาคเอกชน ประกอบด้วย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารไทย สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสภาธุรกิจตลาดทุนไทย ได้จัดตั้งคณะทำงานร่วมเพื่อขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ๑๑ และจัดทำ (ร่าง) ข้อเสนอยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการของภาคเอกชนเพื่อขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ซึ่งจะนำเสนอในการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมความคิดเห็นจากภาคเอกชนในสาขาต่างๆ ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ และภาคที่เกี่ยวข้อง ในวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

๒.๔ การจัดประชุมประจำปี ๒๕๕๕ ของ สศช. เรื่อง “อนาคตประเทศไทยบนเส้นทางสีเขียว” เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๕ ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงรับเชิญเสด็จฯ เป็นองค์ประธานการประชุมและทรงรับฟังการอภิปรายในภาคเช้า เรื่อง “แนวทางขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมสีเขียว” ในภาคบ่าย เป็นการประชุมกลุ่มย่อย ๗ กลุ่มเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนแผนฯ ในแต่ละประเด็น ดังนี้ เกษตรไทยสู่การเติบโตสีเขียว อุตสาหกรรมสะอาด การท่องเที่ยวสีเขียว การพัฒนาระบบขนส่งและพลังงานเพื่อระบบเศรษฐกิจสีเขียว เส้นทางสู่นวัตกรรมสีเขียว สังคมสีเขียว และการรับมือภัยพิบัติภายใต้การเติบโตสีเขียว การประชุมครั้งนี้ สศช. ได้จัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุมในประเด็นเรื่องแนวทางขับเคลื่อนการพัฒนาสู่สังคมสีเขียว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ ๖๓.๖๐ เห็นว่าการเข้าร่วมประชุมประจำปีในครั้งนี้มีความคุ้มค่ามาก ได้รับความรู้ความเข้าใจทิศทาง แนวทางการพัฒนาประเทศ การขับเคลื่อนสู่สังคมสีเขียวทั้งในระดับภาพรวมและประเด็นการพัฒนาเฉพาะที่ชัดเจน และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและการวางแผน ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการจัดประชุมประจำปีของ สศช. ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ ๙๗.๐๔ ได้นำแผนพัฒนาฉบับที่ ๑๑ ไปใช้ประโยชน์ทั้งในการจัดทำแผนของหน่วยงาน การวางแผนพัฒนา การศึกษาวิจัย

๒.๕ การจัดประชุมระดมความคิดเห็นภาคส่วนต่างๆ ในระดับภาค เพื่อร่วมกันกำหนดประเด็นการพัฒนาสำคัญและแนวทางการขับเคลื่อนในระดับพื้นที่ จัดขึ้นระหว่างเดือนกันยายน ๒๕๕๕ ใน ๔ ภาค ที่จังหวัดพิษณุโลก เพชรบุรี ตรัง และนครราชสีมา โดยที่ประชุมในแต่ละภาคได้ระดมความเห็นประเด็นการพัฒนาสำคัญในแต่ละพื้นที่ร่วมกัน อาทิ ภาคเหนือให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการพื้นที่ต้นน้ำ ภาคกลาง เตรียมการรองรับการเปิดท่าเรือน้ำลึกทวาย ภาคใต้ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเชื่อมโยงระหว่างสองฝั่งทะเล และภาคอีสาน การพัฒนาเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร

๒.๖ การติดตามประเมินผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศภายใต้แผนพัฒนาฉบับที่ ๑๐ และติดตามความก้าวหน้าปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ เป็นการติดตามประเมินผลการขับเคลื่อนการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการติดตามประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ และความอยู่เย็นเป็นสุขของคนไทย พบว่า ประชาชนมีความเข้าใจและสามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างกว้างขวาง ภาคีการพัฒนามีความตื่นตัวในการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจังและต่อเนื่อง และความอยู่เย็นเป็นสุขของคนไทยเพิ่มขึ้นมาอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากเศรษฐกิจมีความเข้มแข็งและเป็นธรรมมากขึ้น ชุมชนเข้มแข็งและเกื้อกูลกัน คนไทยมีสุขภาวะและความอบอุ่นในครอบครัวมากขึ้น สภาพแวดล้อมและระบบนิเวศปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อย ขณะที่การทุจริตคอร์รัปชันและความขัดแย้งรุนแรงในสังคม ทำให้ระดับของสังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาลลดลงอย่างต่อเนื่อง สำหรับการติดตามความก้าวหน้าการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ สู่การปฏิบัติ พบว่า หน่วยงานภาครัฐ ได้มีการแปลงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ สู่การปฏิบัติ ได้มีการกำหนดแผนงาน/โครงการและกำหนดกลไกระดับต่างๆ เพื่อผลักดันประเด็นการพัฒนาที่มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ อย่างไรก็ตาม การดำเนินแผนงาน/โครงการบางส่วน เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐

๒.๗ การจัดทำระบบติดตามและบริหารการเปลี่ยนแปลงการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ โดยปรับปรุงระบบการติดตามประเมินผลการพัฒนา โดยจัดทำโครงการศึกษาปรับปรุงดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทยที่ดำเนินการโดยที่ปรึกษาและธนาคารโลก เพื่อเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ นอกจากนี้ ได้ดำเนินโครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาฯ จังหวัดและกลุ่มจังหวัดเพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาลและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับพื้นที่ สร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของแผนร่วมกัน รวมทั้งเป็น

ตัวอย่างในการปรับกระบวนการดำเนินงานเพื่อสร้างความโปร่งใสในการบูรณาการการขับเคลื่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทุกระดับสู่การปฏิบัติ

สำหรับการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๖ มีแผนงานที่สำคัญ ดังนี้

๑. การจัดพิมพ์และเผยแพร่คู่มือการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ให้นหน่วยงานภาครัฐและภาคีการพัฒนาต่างๆ ได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

๒. การจัดประชุมขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ประกอบด้วย (๑) การประชุมเชิงปฏิบัติการกับผู้แทนภาคเอกชน เพื่อระดมความเห็นต่อ (ร่าง) ข้อเสนอยุทธศาสตร์และแผนงานของภาคเอกชนเพื่อขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ในวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ (๒) จัดประชุมหน่วยงานกลาง เพื่อติดตามผลการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ และหารือร่วมกันในประเด็นสำคัญตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ และ (๓) จัดประชุมระดมความเห็นเพื่อผลักดันประเด็นการพัฒนาในระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะประเด็นที่มีลำดับความสำคัญสูงที่ได้จากการระดมความคิดเห็นในการประชุมชี้แจงการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ระดับภาคในปีที่ผ่านมา

๓. การดำเนินโครงการขยายผลการขับเคลื่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและนโยบายรัฐบาลระดับพื้นที่ เป็นโครงการต่อยอดจากโครงการในปี ๒๕๕๕ มุ่งขยายผลการใช้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดเป็นกลไกการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ และนโยบายรัฐบาลผ่านแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยจัดเวทีระดมความเห็นใน ๔ ภูมิภาคและกรุงเทพมหานคร และจัดทำแนวทางขับเคลื่อนระดับพื้นที่

๔. การผลักดันประเด็นการพัฒนาสำคัญ ที่มุ่งสู่สังคมมั่นคง สังคมสีเขียว และสังคมวัฒนธรรม และจัดตั้ง Strategy Champion ใน สศช. เพื่อขับเคลื่อนประเด็นที่ได้รับความสำคัญจากการประชุมประจำปี ๒๕๕๕ อาทิ การพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมนิเวศ และการท่องเที่ยวสีเขียว

๕. การศึกษาวิจัยเพื่อหาแนวทางการขับเคลื่อนที่ชัดเจน ทั้งประเด็นการพัฒนาสู่สังคมสีเขียวและ/หรือประเด็นใหม่ที่มีลำดับความสำคัญสูง

๖. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ประกอบด้วย (๑) การจัดทำแผนที่นำทาง (Roadmap) การประชาสัมพันธ์เพื่อขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ (๒) การจัดหาหรือกับเครือข่ายต่างๆ เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการประชาสัมพันธ์ รวมทั้งจัดประชุมร่วมกับผู้แทนสื่อมวลชน และ (๓) การผลิตและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์

๗. การติดตามประเมินผล โดยใช้ดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทยชุดปรับปรุงที่วัดผลกระทบการพัฒนาในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
